

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 48/1995 vp

Hallituksen esitys laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunta on 2 päivänä marraskuuta 1995 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele- vasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen 168/1995 vp.

1. Käsitellyt aloitteet

Hallituksen esitykseen sisältyy ehdotuksia erittäin useiden arvonlisäverolain säännösten muuttamiseksi. Valiokuntaan on lähetetty käsiteltäväksi kaksi lakialoitetta ja useita toivomusaloitteita, jotka osin koskettelevat samoja säännöksiä. Tämän vuoksi valiokunta on päättänyt tässä yhteydessä käsitellä kaikki valiokuntaan käsiteltäviksi lähetetyt laki- ja toivomusaloitteet.

Valiokunta on siten käsitellyt eduskunnan valiokuntaan 12 päivänä lokakuuta 1995 käsiteltäväksi lähettämän ed. Rehnin ym. lakialoitteen 41/1995 vp laiksi arvonlisäverolain 85 §:n muuttamisesta, 7 päivänä marraskuuta 1995 käsiteltäväksi lähettämän ed. Jääskeläisen ym. lakialoitteen 53/1995 vp laiksi arvonlisäverolain 3 ja 85 §:n muuttamisesta, 10 päivänä marraskuuta 1995 käsiteltäväksi lähettämän ed. Aulan lakialoitteen 55/1995 vp laiksi arvonlisäverolain 114 §:n muuttamisesta sekä 29 päivänä marraskuuta 1995 lähettämän ed. Ala-Nissilän ym. lakialoitteen 61/1995 vp laiksi arvonlisäverolain 162 §:n muuttamisesta.

Valiokunta on niin ikään käsitellyt tässä yhteydessä valiokuntaan 30 päivänä toukokuuta 1995 käsiteltäväksi lähetetyt ed. Jääskeläisen ym. toivomusaloitteen 37/1995 vp arvonlisäveron poistamisesta ympäristönsuojeluinvestoinneilta, ed. Jääskeläisen ym. toivomusaloitteen 38/1995 vp uusioraaka-aineen valmistuksen vapauttamisesta arvonlisäverosta, ed. Kalliksen ym. toivomusaloitteen 40/1995 vp arvonlisäverotuksen vaikutuksista eri elinkeinoihin, ed. Rajamäen toivomusaloitteen 54/1995 vp henkilöstöruokailun vapauttamisesta arvonlisäverotuksesta, ed. Rimmin ym. toivomusaloitteen 55/1995 vp työ-

paikkaruokailun arvonlisäveron poistamisesta tai alentamisesta, ed. Vistbackan toivomusaloitteen 58/1995 vp vakuutuskorvausten arvonlisäveron poistamisesta ja ed. Vistbackan toivomusaloitteen 59/1995 vp palvelusektorin arvonlisäveroprosentin alentamisesta.

2. Asiantuntijat

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut mietinnön valiokuntaa varten, ovat olleet kuultavina lainsäädäntöneuvos Tommi Parkkola ja lainsäädäntöneuvos Suvi Anttila valtiovarainministeriöstä, osastopäällikkö Timo Jalkanen, lähetystöneuvos Hannele Voionmaa ja tarkastaja Ari Rouhe ulkoasiainministeriöstä, nuorempi hallitussihteeri Kari Mäkinen kauppa- ja teollisuusministeriöstä, nuorempi hallitussihteeri Pekka Humalto sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä, johtaja Jussi Karilainen verohallituksesta, osastopäällikkö Per Ekström Ahvenanmaan maakuntahallituksen edustajana, lakimies Anna Lundén Suomen Yrittäjien Keskusliitosta edustaen myös Pienteollisuuden Keskusliittoa, toimitusjohtaja Pekka Puuputti Autotuoajat ry:stä edustaen myös Kaupan Keskusliittoa, oikeustieteen kandidaatti Mirjami Pipatti edustaen Keskuskauppakamaria ja Kirjanpito toimistojen Liittoa, toimitusjohtaja Hans Ahlström Ålands Redarförening rf:stä, varatuomari Helena Ålgars Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, toimitusjohtaja Matti Peltola Koneyrittäjien liitosta, varatuomari Pirjo Koivisto Suomen Hammaslääkäriliitosta, puheenjohtaja Jan Strang Suomen Antikvari-aattiyhdistyksestä, käytettyjen tavaroiden välittäjä Risto Häkkinen, projektijohtaja Kerstin Ekman Suomen Liikunta ja Urheilu ry:stä, varatuomari Kaj-Erik Löfgren Suomen Moottorivene- liitosta sekä ekonomi, KTM Liisa Mariapori. Lisäksi Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, Suomen Varustamoyhdistys, Timberjack Sales Oy, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliit-

to, Suomen Lääkäriliitto, Lääkärikeskusten Yhdistys, Valokuvataiteilijoiden Liitto ja Suomen Taiteilijaseura ovat jättäneet asiasta kirjalliset lausunnot.

3. Hallituksen esityksen yleiset lähtökohdat

Hallitus ehdottaa, että arvonlisäverolakiin tehtäisiin useita eri syistä aiheutuvia muutostokoukonaisuuksia sekä lisäksi joitakin toisistaan erilisiä muutoksia.

Euroopan yhteisön sisämarkkinoiden toteuttaminen ja rajakontrollin poistaminen vuoden 1993 alusta lukien merkitsi jäsenvaltioiden välisen kaupan arvonlisäverotuksessa siirtymistä niin sanottuun väliaikaiseen järjestelmään, joka perustuu edelleen pääsääntöisesti määränpääperiaatteelle, mutta yksityisten henkilöiden ostoihin kuitenkin pääsääntöisesti alkuperämaaperiaatteelle, eli matkailijoille tapahtuvat myynnit verotetaan vain myyntimaassa.

Arvonlisäverotusta koskeva ns. kuudes arvonlisäverodirektiivi sisältää periaatepäätöksen siitä, että väliaikaisesta sisämarkkinakaupan arvonlisäverotusjärjestelmästä siirryttäisiin vuoden 1997 alusta lopulliseen järjestelmään, joka perustuisi tavaroiden ja palvelujen verottamiseen alkuperämaassa. Komission tuli tehdä asiaa koskeva ehdotus vuoden 1994 loppuun mennessä, mutta sitä ei ole vielä annettu. Nykyinen väliaikainen järjestelmä on voimassa, kunnes lopullinen järjestelmä tulee voimaan.

Komissio antoi maaliskuussa 1994 direktiiviehdotuksen väliaikaisen järjestelmän yksinkertaistamiseksi. Neuvosto hyväksyi tämän direktiivin huhtikuussa 1995 (10 päivänä huhtikuuta 1995 annettu neuvoston direktiivi 95/7/EY direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta ja uusista toimenpiteistä arvonlisäveron yksinkertaistamiseksi, tiettyjen vapautusten soveltamisalaa ja niiden täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt, EUVL n:o 94/L 102/18; toinen yksinkertaistamisdirektiivi). Direktiivin toteuttavat säännökset on saatettava jäsenmaissa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Direktiivi muuttaa kuudetta arvonlisäverodirektiiviä useilta kohdin, jotka edellyttävät Suomen arvonlisäverolain muutosta. Kaksi vähäisempää direktiivin artiklaa eivät sinänsä edellytä arvonlisäverolain muuttamista.

Toinen yksinkertaistamisdirektiivi edellyttää arvonlisäverolain muuttamista varastointimenettelyssä olevien tavaroiden osalta, tavarain yhteiskuljetuksen ja irtaimiin esineisiin kohdistu-

van työn osalta, tavarain valmistustyön myynnin osalta, verottoman matkailutapahtuman myynnin osalta sekä veron perusteesta maahantuonnissa.

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi useista eri syistä johtuvia ulkomaankauppaan liittyviä vähäisempiä muutoksia.

Niin ikään esitykseen sisältyy ehdotuksia, jotka koskevat käytettyjen tavarain sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden kauppaa, verollisina hankittujen käytettyjen tavarain vähennysrajoituksia, lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten arvonlisäverotusta, Euroopan yhteisöjen hankintojen arvonlisäverotusta sekä diplomaattisten hankintojen arvonlisäverotusta. Lisäksi esitykseen sisältyy eräitä muita lähinnä teknisluonteisia muutosehdotuksia, joista osa aiheutuu hallituksen esityksistä 112/1995 vp ja 131/1995 vp.

Useimmilla muutosehdotuksilla ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia, joskin eräät muutosehdotukset vähentävät arvonlisäveron tuottoa vähäisessä määrin. Esityksen mukaisilla ehdotuksilla ei ole sanottavia organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia.

Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996, mutta siihen sisältyy useita erilaisia tästä poikkeavia tai sitä täydentäviä voimaantulosäännösehdoituksia.

4. Hallituksen esityksen keskeinen sisältö

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan tehtäväksi jäsenvaltioiden välisen kaupan arvonlisäverokohdelun yksinkertaistamista koskevan Euroopan yhteisön direktiivin (ns. toinen yksinkertaistamisdirektiivi) edellyttämät muutokset. Muutokset koskevat varastointimenettelyssä oleviin tavariin liittyviä verottomuuksia, matkailijamyynnin verottomuusedellytyksiä, toisiin jäsenvaltioihin myytävii palveluja sekä veron perustetta maahantuonnissa. Ulkomaankauppaan liittyviä säännöksiä ehdotetaan tarkistettavaksi myös eräiltä muilta osin.

Arvonlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että käytettyjen tavarain kaupan sovellettavaa marginaaliverotusmenettelyä tarkistetaan lainsäädäntöteknisesti vastaamaan Euroopan yhteisön arvonlisäverotusta koskevia säännöksiä. Samalla vanhan pitkäaikaisen käytötoimaisuuden vähennysrajoituksista ehdotetaan luovuttavaksi.

Ehdotuksen mukaan marginaaliverotusmenettelyä on mahdollista soveltaa paitsi verovel-

vollisen jälleenmyyjän verotta hankkimiin käy-
tettyihin tavaroihin ja taide-, keräily- ja antiikkie-
esineisiin, myös verolla maahantuomiin taide-,
keräily- ja antiikkiesineisiin. Samalla marginaali-
veron laskentatapa muuttuu. Lisäksi negatiivisen
voittomarginaalin vähentäminen arvonlisä-
verolain yleisten säännösten mukaan verotetta-
vista myynneistä ei olisi enää mahdollista. Margi-
naaliverotusmenettelyn soveltaminen olisi nykyiseen
tapaan jälleenmyyjälle vapaaehtoista. Verovelvollinen
jälleenmyyjä voisi halutessaan noudattaa arvonlisä-
verolain yleisiä säännöksiä, jolloin marginaaliverotus-
menettely ei ole mahdollinen.

Diplomaattien verovapautta ehdotetaan laa-
jennettavaksi ja ulkovaltojen Suomessa toimivalle
diplomaatille ja lähetetylle konsulille ehdotaan
palautettavaksi Suomesta ostettujen tavaroiden
ja palvelujen hankintaan sisältyvä arvonlisävero,
kun yksittäisen tavarain tai palvelun verollinen
ostohinta on vähintään 1 000 markkaa. Niin ikään
ehdotetaan arvonlisäverolakiin sisällytettäväksi
Euroopan yhteisöjen toimielinten hankintojen
verovapautta koskevat säännökset.

Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan
terveyden- ja sairaanhoito jää arvonlisäverotuksen
ulkopuolelle, mutta asiaa koskevien säännösten
sisältö ei ole johdonmukainen ja yksiselitteinen.
Arvonlisäverolaissa ei ole erityissäännöksiä lääkäri-
ja hammaslääkärikeskusten arvonlisäverotuksesta.

Terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen verotto-
muuden perusteella suurin osa lääkäri- ja hammas-
lääkärikeskusten toiminnasta jää arvonlisäverotuksen
ulkopuolelle. Hallitus ehdottaa, että lääkäri- ja
hammaslääkärikeskuksen yksityisestä terveydenhuol-
lostaan annetun lain nojalla harjoittama toiminta
vapautettaisiin kokonaisuudessaan arvonlisäverosta.

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan tehtäväksi
useita lähinnä teknisluonteisia muutoksia. Laki on
tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1996 alusta,
mutta Euroopan yhteisöjen hankintojen verovapaut-
ta sekä lääkäri- ja hammaslääkärikeskusten arvon-
lisäverotusta koskevia säännöksiä ehdotetaan sovel-
lettavaksi jo vuoden 1995 alusta lukien.

5. Käsitellyt aloitteet

Lakialoitteeseen 41/1995 vp sisältyvän lakiehdotuksen
mukaan kampaamo- ja parturipalvelujen arvonlisä-
veroprosentti olisi 12.

Lakialoitteeseen 53/1995 vp sisältyvän lakiehdotuksen
mukaan pienyritystoimintaan ja henkilöstöruokailuun
sovellettaisiin nykyistä alempaa verokantaa.

Lakialoitteeseen 55/1995 vp sisältyvän lakiehdotuksen
mukaan matkailuperävaunu olisi henkilöauton tavoin
vähennykelpoinen, jos se on hankittu yksinomaan
vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

Lakialoitteeseen 61/1995 vp sisältyvän lakiehdotuksen
mukaan arvonlisäverolain 162 §:ään lisättäisiin
erityinen pienyrittäjän verovuotta koskeva säännös,
jonka mukaan pienyrittäjän verovuosi olisi kalenterivuo-
den neljännes ja veroilmoitus olisi annettava viimeis-
tään kalenterivuoden neljännestä seuraavan toisen
kuukauden 15 päivään mennessä.

Käsiteltyihin toivomusaloitteisiin sisältyvät
ehdotukset sisältävät useita sekä käsiteltäviin
hallituksen esitykseen sisältyviin säännösehdo-
tuksiin että eräisiin muihin arvonlisäverolain
säännösehdoituksiin liittyviä toivomusehdotuksia.

6. Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja
saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää
lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväk-
symistä seuraavin muutoksin.

6.1. Lääkäri- ja hammaslääkärikeskukset

Lakiehdotuksen 36 §:n 5 kohdan tarkoitukse-
na on säätää verottomaksi lääkäri- ja hammas-
lääkärikeskusten ammatinharjoittajilta perimät
korvaukset koneiden ja laitteiden käytöstä sekä
puhdistuksesta ja huollosta, hoitomateriaalista
ja hoitoon liittyvistä hallintopalveluista. Verotom-
muuden edellytyksenä olisi muun muassa, että
myyjänä on yksityisestä terveydenhuollosta an-
netussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon pal-
velujen antaja, joka tässä toiminnassa luovuttaa
edellä mainittuja tavaroita ja palveluita tervey-
denhuollon palvelujenantajalle tai 35 §:n 2 koh-
dassa tarkoitettulle terveydenhuollon ammatti-
henkilölle. Hallituksen esitykseen sisältyvä ve-
rosta vapautettujen terveyden- ja sairaanhoito-
palvelujen määritelmä sulkee verottomuuden piir-
istä tilanteet, joissa terveydenhuollon ammatti-
henkilö luovuttaa säännöksessä tarkoitettuja
palveluja toiselle terveydenhuollon ammatti-
henkilölle. Tällaisia luovutuksia tapahtuu esimer-

kiksi silloin, kun hammaslääkäri luovuttaa vastaanottopalveluja aloittavalle hammaslääkärille. Neutraalisuussyistä verovapaussäännöksen tulisi soveltua myös tällaisiin tilanteisiin. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että lakiehdotuksen 36 §:n 5 kohdan sanamuotoa muutettaisiin siten, että myyjä ja ostaja määriteltäisiin samalla tavalla.

6.2. Matkatavaroiden verottomuus

Lakiehdotuksen 70 b §:n 1 momenttiin lisätäisiin voimassa olevassa laissa oleva verottomuuden edellytys, ettei matkailija saa käyttää ostamiaan tavaroita Yhteisössä. Valiokunta ehdottaa, että sanottu erehdyksessä pois jäänyt lisäys tehdään myös ehdotettuun säännökseen.

6.3. Varastointimenettelyyn liittyvät verottomuudet

Lakiehdotuksen 72 i §:n 1 momentin 2 kohdassa oleva kirjoitusvirhe ehdotetaan korjattavaksi.

Lakiehdotuksen 72 l §:n 2 momentissa luetaan ne tilanteet, joissa tavarantoimitus- tai verovarastointimenettelystä, väliaikaisvarastosta, vapaavarastosta tai vapaa-alueelta ei muodostaisi itsessään verotettavaa tapahtumaa. Momentin 1 kohdan mukaan veroa ei olisi suoritettava silloin, kun tavaraa ja siihen kohdistuvaa palvelua ei ole myyty lakiehdotuksen varastointimenettelyjä, vapaa-alueita ja vapaavarastoja koskevan 72 h §:n nojalla verotta. Koska lakiehdotuksen 72 h §:n mukainen verottomuus koskisi myös tavarantoimitusta ja tavarantoimituksen yhteishankintaa, 72 l §:n 2 momentin 1 kohtaa ehdotetaan tältä osin täydennettäväksi.

6.4. Käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusmenettely

Lakiehdotuksen 79 c §:ssä on määritelty taidesine. Pykälän 3 kohdassa olevaa viittausta tullinimikkeeseen 6304 00 00 ehdotetaan täsmennettäväksi sanonnallisesti siten, että se vastaa kuudennen arvonlisäverodirektiivin 77/388/ETY (muutettuna direktiivillä 94/5/ETY) 1 liitteessä olevaa vastaavaa määritelmää. Lakiehdotuksessa käytetty sanonta johtaisi laajempaan verovapauteen kuin on tarkoitettu.

Lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaan uusia marginaaliverotus-

menettelyä koskevia säännöksiä sovellettaisiin niihin tavaroihin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta verovelvolliselle jälleenmyyjälle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Kumottavaksi ehdotettua voimassa olevan arvonlisäverolain 83 §:n mukaista menettelyä sovellettaisiin niihin tavaroihin, jotka on toimitettu mainitussa pykälässä tarkoitettulle vähennykseen oikeutetulle käytetyn tavarantoimituksen kauppiaille ennen lain voimaantuloa. Voimaantulosäännös vastaa aikaisemmissa vastaavissa lainmuutostilanteissa sovellettua lainsäädäntökäytäntöä.

Ehdotettu voimaantulosäännös edellyttäisi, että ennen lain voimaantuloa hankittujen tavaroiden ja lain voimaantulon jälkeen hankittujen tavaroiden myynnit pidetään toisistaan erillään. Tämä voi eräiden jälleenmyyjien kohdalla olla käytännössä erittäin hankalaa. Siirtymävaiheen joustavoittamiseksi valiokunta ehdottaa, että verovelvolliset jälleenmyyjät saisivat halutessaan soveltaa uutta 79 k §:ssä tarkoitettua yksinkertaistettua menettelyä myös sellaisiin ennen lain voimaantuloa hankittuihin tavaroihin, jotka myydään lain voimaantulon jälkeen. Kaksinkertaisen vähennyksen estämiseksi verovelvollisella jälleenmyyjällä ei tällöin kuitenkaan olisi oikeutta tehdä voittomarginaalia laskettaessa 79 k §:n 2 momentissa tarkoitettua vähennystä tavarantoimituksen perusteella, koska hänellä on oikeus tehdä vähennys tavarantoimituksen tai maahantuonnista 83 §:n tai 10 luvun perusteella.

6.5. Diplomaattien asema

Valiokunta ehdottaa, että 127 §:n 1 ja 2 momenttiin tehtäisiin kielellisiä tarkennuksia.

6.6. Viivekorko

Lakiehdotuksen 148 §:n 3 momentin mukaan maksuunpantu tai pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyn määräajan jälkeen maksettu vero käytetään maksuunpannun maksamatta olevan veron, veronkorotuksen ja veronlisäyksen sekä perittävän viivästyskoron ja jäämämaksun suorittamiseksi. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että siinä otetaan huomioon eduskunnan käsittelemän hallituksen esityksen laiksi veronlisäyksestä ja viivekorosta (HE 112/1995 vp) mukainen viivekorko.

Lakiehdotuksen 210 §:n 1 momentin nojalla verohallitus tai, jos tulliviranomainen on kantanut veron, tullihallitus voi erityisestä syystä määräämillään ehdoilla hakemuksesta vapauttaa ko-

konaan tai osittain arvonlisäveron tai sen viivästyseuraamusten suorittamisesta. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että huojennus olisi mahdollinen myös edellä mainitussa esityksessä (112/1995 vp) ehdotetun viivekoron osalta.

6.7. Vanhaa käyttöomaisuutta koskeva vähennysrajoitus

Voimassa olevan arvonlisäverolain 228 §:n 3 momenttiin sisältyy vanhaa käyttöomaisuutta koskeva vähennysrajoitus. Säännöksen mukaan elinkeinonharjoittaja ei pääsääntöisesti saa tehdä vähennystä sellaisesta verollisena hankkimastaan pitkäaikaisesta käyttöomaisuudesta, jota hän tai joku muu on käyttänyt Suomessa ennen 1 päivää helmikuuta 1993. Tähän pääsääntöön liittyy eräitä poikkeuksia. Veron kertaantumisen lieventämiseksi lain 228 §:n 4 momenttiin on otettu säännös, jonka mukaan myynnistä ei suoriteta veroa, jos myyjä ei ole voinut tehdä hankinnan yhteydessä vähennystä 3 momentin perusteella.

Lakiehdotuksessa edellä mainitut säännökset on ehdotettu kumottavaksi lain voimaantulopäivästä lukien. Jotta elinkeinonharjoittaja, joka ei ole saanut tehdä verollisena hankkimastaan käytetystä tavarasta vähennystä 228 §:n 3 momentin johdosta, ei siirtymävaiheessa joutuisi maksamaan veroa tällaisen tavaran myynnistä, ehdotetaan, että voimaantulosäännöstä tarkistettaisiin siten, että veroa ei edelleenkaan suoritettaisi sellaisen tavaran myynnistä, jonka hankinnasta myyjä ei kumottavaksi ehdotetun 228 §:n 3 momentin perusteella ole voinut tehdä vähennystä. Säännös sisällytettäisiin voimaantulosäännökseen uudeksi 4 momentiksi, jolloin lakiehdotuksen 4—6 momentti siirtyisivät 5—7 momentiksi.

6.8. Konkurssipesältä ostettujen tavaroiden verokohtelu

Eräät verojaoston kuulemat asiantuntijatahot ovat esittäneet, että lakiehdotukseen lisättäisiin säännös, jonka mukaan marginaaliverotusmenettelyä voitaisiin soveltaa myös arvonlisäverotonta toimintaa harjoittavalta konkurssipesältä ostettuihin käytettyihin tavaroihin. Lakiehdotuksen mukaan marginaaliverotusmenettelyä sovellettaisiin aikaisempaan tapaan sellaisten käytettyjen tavaroiden myyntiin, jotka on hankittu verotta kuluttajalta tai sellaiselta elinkeinonharjoittajalta, joka ei ole voinut tehdä vähennystä

tavaroiden hankintahintaan sisältyvästä verosta. Lakiehdotuksen 79 f §:ssä on lueteltu kysymykseen tulevat hankintatilanteet.

Mikäli konkurssiin mennyt elinkeinonharjoittaja poistetaan arvonlisäverovelvollisten rekisteristä, voidaan häneltä tapahtuviin käytettyjen tavaroiden ostoihin soveltaa marginaaliverotusmenettelyä lakiehdotuksen 79 §:n 1 kohdan perusteella. Mainittu kohta koskee ostoja muulta kuin elinkeinonharjoittajalta. Se kattaa siten myös ostot sellaiselta konkurssipesältä, joka ei harjoita toimintaansa liiketoiminnan muodossa ja joka ei tämän vuoksi ole verovelvollinen harjoittamastaan myyntitoiminnasta. Mikäli taas konkurssipesältä ostetaan uusia tavaroita, konkurssipesä voi halutessaan pysyä arvonlisäverollisten rekisterissä eikä marginaaliverotusmenettely tämän vuoksi tule kysymykseen.

6.9. Ahvenanmaan kauttakululiikenne

Lakiehdotuksen mukaan arvonlisäverolain 71 §:n 3 kohtaa muutettaisiin siten, että aluksella tapahtuva palvelujen myynti olisi verotonta vain silloin, kun myynti tapahtuu ulkomaille matkustaville. Säännös koskee kaikkea kansainvälistä ammattimaista ilma- ja vesiliikennettä. Koska Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välisten suhteiden verokohtelu on erillisen valtiovainministeriössä käynnissä olevan selvitystyön alaisena, lakiehdotusta ehdotetaan täydennettäväksi ottamalla siihen voimaantulosäännös, jolla arvonlisäverolain 71 §:n 3 kohdan muutoksen voimaantuloa tässä vaiheessa lykättäisiin Ahvenanmaalta muualle Suomeen tai Suomesta Ahvenanmaalle matkustavien osalta vuoden 1998 alkuun. Kysymys tulee eduskunnan ratkaistavaksi myöhemmin erillisen hallituksen esityksen pohjalta. Valiokunta ehdottaa lykkäyksestä säädettyä voimaantulosäännöksen uudessa 8 momentissa.

6.10. Vakuutuskorvausten verokohtelu

Vakuutuskorvausten nykyinen arvonlisäverokohtelu voi aiheuttaa erityisesti pääomavaltaiselle pienyritystoiminnalle ja maatalouden harjoittajille rahoitusongelman. Vahingon kärsineet arvonlisäverovelvolliset yritykset voivat vähentää korjauskustannuksiin sisältyvän veron arvonlisäverolain yleisten säännösten mukaisesti. Tämän vuoksi vakuutusyhtiöt korvaavat vahingon kärsineelle vain vahingosta aiheutuneet verottomat kustannukset. Verovelvolliset yritykset voi-

vat vähentää korjauslaskuihin sisältyvän arvonlisäveron vasta laskun suorittamiskuukauden veroa tilitettäessä. Vähennys voi lisäksi eräissä tilanteissa ylittää kuukaudelta suoritettavan veron määrän. Aikaviive voi rasittaa vahingonkäräjien likviditeettiä, koska laskujen arvonlisäverosuus joudutaan aina suoritettamaan heti korjaustöiden jälkeen.

Valiokunta edellyttää hallituksen selvittävän vakuutuskorvausten verokohtelua koskevan menettelyn yksinkertaistamista siten, että vakuutuslaitoksille myönnetään palautusoikeus vakuutuskorvausten arvonlisäverosuudesta, jolloin ne voisivat maksaa vakuutuskorvaukset arvonlisäverovelvollisille yrityksille veron määrällä lisätynä.

6.11. *Pienyritysten kevennetty tilitysmenettely*

Arvonlisäverolain 162 §:n mukaan verovelvollisen on annettava kultakin verokaudelta veroilmoitus. Veroilmoituksessa on ilmoitettava liikevaihto, suoritettava ja vähennettävä vero sekä muut verohallituksen määräämät veron oikeamääräisyyden toteamiseksi tarpeelliset tiedot.

Verokausi on kalenterikuukausi. Veroilmoitus on annettava viimeistään kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 15 päivänä. Alkutuotantoa harjoittavan luonnollisen henkilön, kuolinpesän tai yhtymän, joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa, verovuosi on kuitenkin kalenterivuosi. Veroilmoitus kalenterivuodelta on annettava kalenterivuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä. Alkutuotannon harjoittajalla on kuitenkin oikeus hakemuksesta siirtyä kuukausittaiseen ilmoitusmenettelyyn.

Alkutuotannolla tarkoitetaan maatalouden, metsätalouden, puutarhatalouden, metsästyksen, kalastuksen, kalankasvatuksen, ravustuksen, ravunkasvatuksen, turkistarhauksen ja poronhoidon harjoittamista sekä jäkälän ja käpyjen poimintaa tai muuta tällaista luonnontuotteen talteenottamista. Maataloudella tarkoitetaan varsinaista maataloutta sekä sellaista erikoismaataloutta taikka maa- ja metsätalouteen liittyvää toimintaa, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä.

Kaikkeen muuhun kuin edellä tarkoitettuun toimintaan sovelletaan myös muun kuin edellä tarkoitettujen pienyritystoiminnan osalta normaalia arvonlisäveromenettelyä. Valiokuntakäsittelyn yhteydessä on käsitelty kysymystä, tulisiko yrityksille, joiden liikevaihto alittaa tietyn laissa määritellyn rajan, sallia harvennettu tilitys- ja/tai veroilmoituksen antomahdollisuus pidentämällä verokautta ja samalla tilityskautta tai pidentämällä vain veroilmoituksen antokautta esim. 2—3 kuukauteen.

Eripituiset tilityskaudet eivät välttämättä yksinkertaista veron tilitysmenettelyä vaan myös aiheuttavat uusia ongelmia. Valiokunnan mielestä veron tilittämistä kuukausittain voitaisiin puoltaa sillä, että tilitysjaksojen harventaminen nostaisi suoritettavan veron määrän liian suureksi suhteessa verovelvollisen toimintaan ja näin hankaloittaisi lisää pienyritysten toimintaa. Verotusmenettelyn kehittämistarpeita selvitetään parhaillaan ottaen huomioon myös menettelystä sekä verohallinnolle että yrityksille aiheutuvat kustannukset. Valiokunta pitää tärkeänä tämän selvitystyön pikaista toteuttamista.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan 31 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/93) 70 §:n 8—10 kohta, 71 §:n 11 kohta, 72 e §:n 1—3 momentti, 72 f §:n 4 kohta, 83 §, 102 §:n 4 momentti, 122 §:n 3 kohta, 141 b ja 159 §, 162 b §:n 3 momentti, jolloin nykyiset 4—6 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi, (*poist.*) 224 § sekä 228 §:n 3 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 70 §:n 8—10 kohta, 71 §:n 11 kohta, 72 e §:n 1—3 momentti, 72 f §:n 4 kohta, 122 §:n 3 kohta, 141 b §, 162 b §:n 3 momentti (*poist.*) ja 228 §:n 4 momentti 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), 83 § osittain muutettuna 27 päivänä toukokuuta 1994 ja mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetuilla laeilla (377/94 ja 1486/94), 102 §:n 4 momentti 29

päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1483/94) ja 159 § 16 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1228/94),

muutetaan 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 2 §:n 2 momentti, 2 a §, 13 c §:n 4 momentti, 18 a ja 18 b §, 26 a §:n 2 momentti, 26 b §, 26 c §:n 2 momentin johdantolause, 26 d §:n 3 momentti, 36 §:n 4 kohta, 45 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 46 §, 58 §:n 1 momentti, 63 e §, 66 §:n 1 momentti, 66 a §:n 1 momentti, 67 §:n johdantolause, 67 a §:n 1 momentti, 70 §:n 6 ja 7 kohta, 70 a §:n 1 momentti, 71 §:n 1—4 ja 6—10 kohta, 72 b §:n 3—5 momentti, 72 d §, 72 f §:n 2 ja 3 kohta, 73 a §:n 2 momentti, väliotsikko 79 §:n edellä, 86 §, 86 a §:n 4 momentti, 90 §:n 1 momentti, 91 ja 93 a §, 94 §:n 2, 9, 21 ja 22 kohta, 102 §:n 1 momentin 4 kohta ja 3 momentti, 102 a (poist.), 113 ja 115 §, 122 §:n 2 kohta, 127 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 128 §:n 1 momentti, 129 §, 131 §:n 1 momentin 1 kohta, 132 §, 133 §:n 3 momentti, 140 §, 148 §:n 3 momentti, 149 §:n 1 momentti, 154 §:n 2 momentti, 158 §:n 1 momentti, 162 b §:n 2 momentti, 169 §, 175 §:n 2 momentti, 179 §:n 2 momentti, 180 §:n 1 momentti, 183 ja 185 §, 190 §:n 3 ja 5 momentti, 193 §:n 1 ja 2 momentti, 194 §:n 1 ja 4 momentti, 197 §:n 2 momentti, 199 ja 202 §, 209 a §:n 1, 3 ja 4 momentti, 209 b §, 210 §:n 1 momentti sekä 214 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentin 3 kohta, 2 a §, 13 c §:n 4 momentti, 18 a §, 18 b §, 26 a §:n 2 momentti, 26 b §, 26 c §:n 2 momentin johdantolause, 26 d §:n 3 momentti, 45 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti, 58 §:n 1 momentti, 63 e §, 66 §:n 1 momentti, 66 a §:n 1 momentti, 67 a §:n 1 momentti, 70 §:n 6 ja 7 kohta, 70 a §:n 1 momentti, 71 §:n 1—4 ja 6—10 kohta, 72 b §:n 3—5 momentti, 72 d §, 72 f §:n 2—3 kohta, 73 a §:n 2 momentti, 86 §, 86 a §:n 4 momentti, 90 §:n 1 momentti, 91 ja 93 a §, 94 §:n 9, 21 ja 22 kohta, 102 §:n 3 momentti, 102 a §, 122 §:n 2 kohta, 131 §:n 1 momentin 1 kohta, 132 ja 140 §, 148 §:n 3 momentti, 162 b §:n 2 momentti, 183 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 209 a §:n 1, 3 ja 4 momentti sekä 209 b § (poist.) mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), 115 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, (poist.) 102 §:n 1 momentin 4 kohta mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1483/94), 175 §:n 2 momentti ja 193 §:n 2 momentti mainitussa 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa, 179 §:n 2 momentti 19 päivänä elokuuta 1994 annetussa laissa (735/94), 193 §:n 1 momentti, 194 §:n 4 momentti, 199 § ja 202 § 2 päivänä elokuuta 1994 annetussa laissa (700/94) ja 210 §:n 1 momentti 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetussa laissa (613/94); sekä

lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla (1486/94), uusi 4 kohta, 26 c §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94) uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, sekä uusi 5 momentti, 36 §:ään uusi 5 kohta, lakiin uusi 67 b §, 70 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 4 momentti, lakiin uusi 70 b §, 72 b §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 5 momentti, jolloin muutettu 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, (poist.) lakiin uusi 72 h—72 n § ja niiden edelle uusi väliotsikko, 73 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 79 a—79 k § ja niiden edelle uusi väliotsikko, uusi väliotsikko 80 § ja 80 a §:n edelle, 94 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 16 päivänä joulukuuta 1994 (poist.) ja mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetuilla laeilla (1218/94 ja 1486/94), uusi 2 momentti, 95 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 3 ja 4 momentti, 101 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 3 momentti, 102 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 29 päivänä joulukuuta 1994 annetuilla laeilla (1483/94 ja 1486/94), uusi 5 kohta, 122 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1994 annetussa laissa (1486/94), uusi 2 momentti, 128 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyiset 2—3 momentti siirtyvät 3—4 momentiksi, uusi väliotsikko 129 §:n edelle, 133 §:ään uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 141 a ja 217 a § seuraavasti:

1, 2, 2 a, 13 c, 18 a, 18 b ja 26 a—d §
(Kuten hallituksen esityksessä)

36 §

Veroa ei suoriteta myöskään seuraavien palvelujen ja tavaroiden myynnistä:

(4 kohta kuten hallituksen esityksessä)

5) välittömästi terveyden- ja sairaanhoidossa käytettävät tavarat ja palvelut, jotka yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon palvelujen antaja tai 35 §:n 2 kohdassa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö tässä toiminnassaan luovuttaa toiselle

terveydenhuollon palvelujen antajalle tai terveydenhuollon ammattihenkilölle.

45, 46, 58, 63 e, 66, 66 a, 67, 67 a, 67 b, 70 ja
70 a §
(Kuten hallituksen esityksessä)

70 b §

Veroa ei suoriteta matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden myynnistä matkustajalle, jonka kotipaikka ei ole Yhteisössä eikä Norjassa, jos hänen selvitetään, siten kuin asetuksella säädetään, vieneen tavarat *käyttämättöminä* Yhteisöstä myyntikuukautta seuraavien kolmen kuu-
kauden kuluessa ja jos matkustajalta peritty vastike on vähintään 250 markkaa.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

71, 72 b, 72 d, 72 f ja 72 h §
(Kuten hallituksen esityksessä)

72 i §

Edellä 72 h §:n 1 momentin 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tavaroita ovat seuraavat tullitariffi- ja tilastointinimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) n:o 2658/87 (tullitariffi) tarkoitetut tavarat:

- (1 kohta kuten hallituksen esityksessä)
- 2) kupari, nimikkeet 7402, 7403, 7405 ja 7408;
- (3—23 kohta kuten hallituksen esityksessä)
- (2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

72 j ja 72 k §
(Kuten hallituksen esityksessä)

72 l §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Veroa ei kuitenkaan suoriteta, jos

1) *tavaraa ei ole maahantuotu tai ostettu yhteisöhankintana eikä tavaraa ja siihen kohdistuvaa palvelua (poist.) ole myyty 72 h §:n nojalla verotta;*

(2—4 kohta kuten hallituksen esityksessä)

72 m, 72 n, 73, 73 a, 79, 79 a ja 79 b §
(Kuten hallituksen esityksessä)

79 c §

Taide-esineillä tarkoitetaan seuraavia tullitariffissa luokiteltuja tavaroita:

- (1 ja 2 kohta kuten hallituksen esityksessä)
- 3) nimikkeeseen 5805 00 00 kuuluvat *kuvakodokset* ja nimikkeeseen 6304 00 00 kuuluvat *seinävaatteet edellyttäen, että ne on tehty käsin tai*

teilijan alkuperäisluonnosten mukaan, enintään kahdeksana jäljennöksenä työtä kohden.

79 d—k, 80, 80 a, 86, 86 a, 90, 91, 93 a, 94, 95,
101, 102, 102 a, 113, 115 ja 122 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

127 §

Ulkovallan Suomessa toimivalle diplomaattiselle ja muulle samassa asemassa olevalle edustustolle sekä lähetetyn konsulin virastolle voidaan vastavuoroisesti hakemuksesta palauttaa viralliseen käyttöön ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero.

Ulkovallan Suomessa toimivalle diplomaattiselle edustajalle ja lähetetylle konsulille voidaan vastavuoroisesti hakemuksesta palauttaa tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, kun tavara tai palvelu on ostettu diplomaattisen edustajan tai lähetetyn konsulin taikka hänen talouteensa kuuluvan perheenjäsenen henkilökohtaiseen käyttöön.

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

128, 129, 131—133, 140 ja 141 a §
(Kuten hallituksen esityksessä)

148 §

Jos 1 tai 2 momentissa mainittu vero on maksuunpantu tai jos vero maksetaan 1 tai 2 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, maksu käytetään maksuunpannun maksamatta olevan veron, veronkorotuksen ja veronlisäyksen sekä perittävän viivästyskoron, jäämämaksun ja viivekoron suoritukseksi.

149, 154, 158, 162 b, 169, 175, 179, 180, 183, 185, 190, 193, 194, 197, 199, 202, 209 a ja 209 b §
(Kuten hallituksen esityksessä)

210 §

Verohallitus tai, jos tulliviranomainen on kantanut veron, tullihallitus voi erityisestä syystä hakemuksesta määräämillään ehdoilla alentaa suoritettua tai suoritettavaa arvonlisäveroa, veronlisäystä, viivästyskorkoa, jäämämaksua, viivekorkoa sekä lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa taikka poistaa ne kokonaan.

214 ja 217 a §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Käytettyjen tavaroiden sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden marginaaliverotusta koskevia säännöksiä sovelletaan niihin tavaroihin, jotka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta verovelvolliselle jälleenmyyjälle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Verovelvollinen jälleenmyyjä saa kuitenkin soveltaa 79 k §:ssä tarkoitettua menettelyä myös sellaisiin tavaroihin, jotka hän on toimittanut lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Verovelvollisella jälleenmyyjällä ei tällöin kuitenkaan ole oikeutta tehdä voittomarginaalia laskettaessa 72 k §:n 2 momentissa tarkoitettua vähennystä tavarantoiminnan perusteella, jos hänellä on ollut oikeus tehdä vähennys tavarantoiminnasta tai maahantuonnista 83 §:n, sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa, perusteella tai 10 luvun perusteella.

ta tai maahantuonnista 83 §:n, sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa, perusteella tai 10 luvun perusteella.

Veroa ei suoriteta sellaisen tavarantoiminnan myynnistä, jonka hankinnasta myyjä ei ole voinut tehdä vähennystä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 228 §:n 3 momentin perusteella.

(5—7 mom. kuten 4—6 mom. hallituksen esityksessä)

Lain 71 §:n 3 kohtaa sovelletaan sellaiseen palvelun myyntiin, joka tapahtuu muualta Suomesta Ahvenanmaan maakuntaan tai Ahvenanmaan maakunnasta muualle Suomeen matkustavalle, kun palvelu on suoritettu 1 päivänä tammikuuta 1998 tai sen jälkeen.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

Vielä valiokunta ehdottaa,

että lakialoitteisiin 41/1995 vp, 53/1995 vp, 55/1995 vp ja 61/1995 vp sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

että toivomusalitteet 37/1995 vp, 38/1995 vp, 40/1995 vp, 54/1995 vp, 55/1995 vp, 58/1995 vp ja 59/1995 vp hylättäisiin.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Pekkarinen, varapuheenjohtaja Törnqvist, jäsenet Ala-Nissilä, U. Anttila, Kallis, Laaksonen (osittain), Laitinen, Lehtosaari (osittain), Malm, Puisto, Raja-

mäki, Rauramo, Roos, Saario, Sasi, Savela, Tykkyläinen ja Vihriälä sekä varajäsenet Ala-Harja, Aula (osittain), P. Leppänen (osittain), Saarinen ja Uotila.

Vastalause

Arvonlisäverolakia on uudistettu ja muutettu Euroopan unionin jäsenyyteen liittyen hyvin nopeaan tahtiin. Tämä on aiheuttanut eri portaissa paljon työtä ja myös hankalia tulkintaongelmia verovelvollisille. Veronmaksajien oikeussuojan kannalta on välttämätöntä lisätä veroviranomaisten asiantuntemusta ja päästä joustavaan verotusmenettelyyn.

Työvaltaisimmille palvelualueille alempi verokanta

Palvelujen tuleminen arvonlisäverotuksen piiriin on lisännyt niihin kohdistuvaa verorasitusta.

Erityisesti suoraan kuluttajille palveluja myyville työvaltaisilla palvelualueilla arvonlisävero on pahentanut ns. verokiilailmiötä. Nykyisessä työttömyystilanteessa tähän ilmiöön on välttämätöntä puuttua.

Keskusta on esittänyt arvonlisäverokannan alentamista 22 %:sta 12 %:iin suoraan kuluttajille tuotetaan myyville työvaltaisilla palvelualueilla veroaikuisiltaan 300 miljoonan markan edestä. Tämä merkitsee 3 miljardin markan suuruisten palvelualueiden liikevaihdon tulemistä alennetun arvonlisäveron piiriin. Mahdollisesti tarvittavat selvitykset EU:n suuntaan voidaan käydä nopeasti.

Edellä olevan perusteella, kuten ed. Rehnin lakialoitteessa 41/1995 vp on ehdotettu, ehdotamme,

että perusteluissa lausuttaisiin:

”Valiokunta edellyttää hallituksen nopeasti valmistelevan ja tuovan esityksen eduskunnalle suoraan kuluttajille palvelujaan markkinoivilla työvaltaisimmilla palvelualoilla sovellettavasta alemmasta arvonlisäverokannasta.”

Matkailuperävaunut auton tavoin vähennyskelpoisiksi

Arvonlisäverolain 114 § sisältää vähennyskohteen rajoitukset kulkuneuvoille, joita voidaan käyttää sekä liiketoimintaan että yksityiseen käyttöön. Valvontaongelmiin perustuen on säädetty, että muun muassa matkailuperävaunut kuuluvat tavaroihin, joita ei voi vähentää.

Pohjois-Suomessa on muun muassa koneyrityksiä, joille matkailuperävaunu on ainoa toimiva tilapäisasumismuoto esimerkiksi metsätöissä. Näiden yrittäjien tulisi voida vähentää arvonlisäverotuksessa matkailuperävaunun hankintakustannukset, kuten ed. Aulan lakialoitteessa 55/1995 vp on esitetty.

Katsomme, että arvonlisäverolakia tule muuttaa siten, että matkailuperävaunu olisi henkilöauton tavoin arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoinen, jos se on hankittu yksinomaan vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

Kevennetty arvonlisäveron tilitysmenettely pienyrityksille

Arvonlisäverovelvolliset yritykset tilittävät arvonlisäveron noudattaen arvonlisäverolain 162 §:n mukaista kalenterikuukauden verokautta. Tilitykset suoritetaan myyntikuukautta seuraavan toisen kuukauden 15. päivään mennessä. Vain alkutuotannonharjoittajilla verokausi on kalenterivuosi ja vero tilitetään kalenterivuotta seuraavan helmikuun 15. päivään mennessä. Yhteisökauppaa käyvät yritykset antavat lisäksi kalenterivuosi neljänneksittäin yhteisömyynteistään EU-maihin AVL 162 b §:n mukaisen yhteenvetoilmoituksen kalenterivuoden neljännestä seuraavan toisen kuukauden 15. päivään mennessä. Yritykset, joilla on kuukauden pituinen

verokausi, antavat lisäksi kotimaan myynteistään AVL 162 a §:n mukaisen vuosi-ilmoituksen, joka annetaan kalenterivuotta seuraavan toisen kuukauden 15. päivään mennessä.

Ankara kuukausikohtainen tilitysvelvollisuus on pienille yrityksille hallinnollisesti työläs. Pienyrityksissä ei yleensä ole hallinnollisiin tehtäviin erikoistuneita henkilöitä, vaan velvoitteet suoritetaan käyttäen omistajayrittäjien tai muiden tuottavia työtehtäviä suorittavien työpanosta tai ostamalla palvelut ulkopuolelta. Järjestelmällä saatava suhteellinen hyöty kertyviin tilityksiin verrattuna on kuitenkin myös verottajan kannalta pieni.

Useimmissa OECD-valtioissa arvonlisäverotilitykset suoritetaan yleisesti joko kaikkien yritysten osalta joka toinen kuukausi tai pienyrityksillä voi olla pidempi tilikausi. Myös EU:ssa valmistellun pienten ja keskisuuren yritysten verotusmenettelyä koskevan direktiiviehdotuksen lähtökohta on kevennettyjen hallintomenettelyiden käyttö tietyn liikevaihdon rajan alittaville yrityksille. Myös Suomessa tulisi pienille yrityksille sallia harvennettu tilitysmenettely, jota ei ole toistaiseksi mahdollistettu lainsäädännöllä.

Esitämme ed. Ala-Nissilän tekemän lakialoitteen 61/1995 vp pohjalta, että arvonlisäverolain 162 §:ään lisätään pienyrityksiä koskeva uusi momentti, jonka mukaan yrityksen, jolla edellisen kalenterivuoden liikevaihto on 1 miljoona markkaa tai tämän alle, verokausi on kolme kuukautta. Näiden yritysten tulisi ilmoittaa ja tilittää vero kalenterivuoden neljänestä seuraavan toisen kuukauden 15. päivään mennessä. Harvennettua tilitysmenettelyä voisi käyttää myös toimintaa aloittava yritys, jonka liikevaihdon arvioidaan alittavan asetetun rajan. Verokausi olisi yhdenmukainen nykyisen yhteisömyyntiä koskevan neljänneskalenterivuosi-ilmoitusajan kanssa. Yhteisökauppaa käyvät pienyritykset voisivat antaa arvonlisäveroilmoituksensa nykyisen yhteenvetoilmoituksen yhteydessä. Muutos olisi tarkoituksen mukainen ja mahdollinen tulemaan voimaan toisen verokauden alusta 1.7.1996.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muilta osin kuten valiokunnan mietinnössä, paitsi että 114 §:n 2 momentti muutetaan lakialoitteen 55/1995 vp pohjalta ja 162 §:ään lisätään uusi 8 momentti ja voimaantulosäännökseen uusi 9 momentti lakialoitteen 61/1995 vp pohjalta näin kuuluvana:

114 §

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu vähennysoikeuden rajoitus ei koske ajoneuvoa ja alusta, joka on hankittu myytäväksi, vuokrattavaksi taikka käytettäväksi ammattimaiseen henkilökuljetukseen tai ajo-opetukseen, eikä henkilöautoa tai matkailuperävaunua, joka on hankittu yksinomaan vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

162 §

Yrityksen, jolla edellisen kalenterivuoden liikevaihto on yksi miljoona markkaa tai sen alle, vero-kausi on kuitenkin kalenterivuoden neljännes (pienyrittäjien vero-kausi). Pienyrittäjän veroilmoitus on annettava viimeistään kalenterivuoden neljännestä seuraavan toisen kuukauden 15. päivään mennessä. (Uusi)

Voimaantulosäännös

(1—8 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)
Lain 162 §:n 3 momentti tulee voimaan heinäkuun 1 päivänä 1996.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1995

Olavi Ala-Nissilä
Mauri Pekkarinen

Bjarne Kallis

Jukka Vihriälä
Markku Lehtosaari

